

[Transcript] Forklart / Visste Fox News at de spredde løgner om valget?

Denne presiden er kjøyt på prespektet for at denne valget er stålet fra dem.
Denne domenikmaskinen har vært gammelt å stå i valget.
Men på grunn til valget, mener de som ikke er oppnå alive,
har de hatt noe å få valget på tursdag.
Har du sett et klipp fra Fox News de siste par årene eller vært innom dem på YouTube,
så har du mest sannsynlig hørt minst en påstand om fysk i presidentvalget i 2020.
The poll-workers saw people bringing handfuls of ballots to a Biden-Harris campaign-fan.
Påstander som ikke er bevist.
Nå har mailer og tekstmelinger fra insiden av USAs største konservativ nyhetskanal kommet ut.
De viser at flere av Fox-profilene ikke selv trodde på påstandene om valgfusken.
Så hvorfor spredde? Og kan et medius gjøre sånt?
Du er på forklart fra Aftenposten, og jeg heter David Bekommi.
I dag er det mandag 6. mars.
Fox News bidrar til å spre løyner om presidentvalget i 2020.
Det er måte ingen tvile om, det er jo ingen hemmelighet.
Men nye avsløringer viser hva som skjedde i kulissene mens disse konspirasjonene ble fremført på skjermen.
Og de tegner et bild av den panikkartetestemningen som preget kanalen etter at Trump hadde tapt valget.
Øystein-Kløvstad Langberg er Aftenpostens USA-korespondent og har bodd i USA under hele denne prosessen.
For den begynte jo egentlig for en god stund siden.
Presidentvalget i 2020, da Joe Biden vant.
Trump nektet å godta valgnerlaget og la frem mange teorier om hvordan Biden og demokratene hadde stjålet valget.
Make your voices heard, today we will.
See whether Republicans stand strong for integrity of our elections.
Bare for å sagt det først, disse anklagene om valgjoks, de er blitt testet i rettsystemet en hel haume ganger.
Man har telt stemmer i de viktige vippestatene mange, mange ganger.
Det finnes ingen beviser for noe valgfusk i noe betydelige omgang i presidentvalget.
Det er greit å ha med.
Men en av de påstandene som kom frem gjenn og gjenn etter valget, det var at utstyret og de programmen som ble brukt til å avig stemmer og telle stemmer,
at de hadde blitt utsatt for en slags manipulasjon.
Og særlig et selskap fikk gjennomgå Dominion Voting Systems.
De ble utsatt for haare angrep imånesvis, blant annet på Fox News.
De var å flytte valget i systemet eller tilvare valget som ikke exist.
En sentral person i denne fortellingen er en av Trumps avokater, en dame med navn Sidney Powell.
Hun påstod at Dominion svitset om stemmer og la til stemmer til Joe Biden med en algoritme i systemene sine.
Også flere av Fox sine egne folk gikk relativt langt i å gi sin større til det jæstene sa om valgfusk.
Sidney, vi talte om dominionsoftware. Jeg vet at det var votingirregulariteter.
Gjente meg om det.

[Transcript] Forklart / Visste Fox News at de spredde løgner om valget?

Og det massive trøkke med anklager satte Dominion Voting Systems i et dårlig lys. Anklager som de selv sier er helt grunnløse og som ingen har lagt frem noen ordentlig beviser for at stemmer.

Og det følte til at Dominion reagerte.

Først forsøkte Dominion å bruke mer tradisjonelle metoder for å tilbakevise påstandene, altså pressemellinger, intervjuer, de tog kontakt med Fox en hel høy med ganger.

Men det endte til slutt med at det gikk til sak.

Dominion mener Fox har kommet med såkalt ærekrenkelser at de har skadet selskapes omdømme på en måte som har kostet dem veldig, veldig dyrt.

Og denne sakenskapet i april, og Dominion ber om en ganske solid summ, altså 16 milliarder kroner fra Fox for den skaden de mener de har gjort.

Og når Dominion går til sak mot Fox News, så betyr det at vi kan sitte på sidelinjen og følge konflikten.

Og alt som kommer ut av den.

Så der Dominion sin sak mot Fox, som har gjort at vi nå har fått et helt unikt innblikk i denne kanalens indre liv,

Dominion har de siste ukene sluppet flere lange dokumenter med detaljer fra e-poster mellom Fox medarbeidere.

Vi har fått innblikk i tekstmelinger, og da vittene har hørt med centrale folk i Fox.

Vi snakker hundrevis av siden der den siste rapporten kom i forrige uke.

Ja, og hva er det som kommer frem da?

Det er mye oppsiktsvekkene som kommer frem.

Blandt annet at den avokaten siden i Pauls skylder mildt sagt er tvilsomme, og at Folk i Fox visste akkurat det her.

Paul hadde nemlig mailet et notat til Folk i Fox som ble kaldt Election Fraud Info.

Og en del av anklagene mot Dominion, at de har byttet om disse stemene og gittstemene og valget til jobben,

de kommer fra dette Election Fraud Info notatet.

Men dette notatet, det viser seg jo, det er ikke skrevet av en sånn ekspert på valg eller noe sånn.

Det er skrevet av en dame som faktisk sier at hun snakker med Vinn.

Og denne Vinn har i tidligere sagt at hun er et sprøkelse.

Hun tror ikke hun er et sprøkelse, men Vinn har fortalt hende det skriver hun.

Og hun har hatt mærkelige drømmer siden hun var liten.

Så denne dame skriver også om masse andre konspirasjonsteorier om det amerikanske samfunnet, blant annet om hvordan en tidligere høysrettsdommer har blitt drept med hende hun.

Og hun omtaler seg selv eller et notat sitt som vekkedudel selv hun innrømmer at dette er ganske sjukt.

Likevel slipper Fox altså til Paul, den avokaten, igjen og igjen, selv om det er noen notat du baserer på å stå med sine på.

Og hun får få kritiske spørsmål om hvor hun har infonsin fra.

Og ingen nevner dette mærkelige notate, eller det andre rare som står i det notate.

Og dette eksempel føler seg egentlig inn i et mønster.

Fra nemlig viset at mange av de som jobber i Fox News var dybt skeptiske til det som ble sagt på lufta om valgfusk.

[Transcript] Forklart / Visste Fox News at de spredde løgner om valget?

De ser ut og visst at Trumpleierens påstander om at han egentlig vant og hadde beviset på det, ikke holdt målet av hovedet.

Og den avstøringen har gjort vondt verre for Fox News.

Og fått chefen selv, mange milliarderen Rupert Mørdokk, til å komme med noen uventede innrømmelser om sine motiver.

Da vi fant olien utenfor Norge var det ei hindring som skulle skape store problemer.

Og så er det teknisk vanskelighet med å landføre, særlig på grunn av norske rena.

360 meter under havoverflata legger det i fordykning i havbund, som gjør det så si umulig å få ført olien og gasen til land på 80-tallet.

På lørdag hører du første del av denne historie som annonsøren holdt fra Equinor i forklart Fiden.

For litt over to år siden stormet sinte demonstranter konkretsbygningen i USA, drevet frem av slagord som stoppede stil og påstande om valg joks.

Og blant de som stilte spørsmål ved om valget var til å stole på og varme på å spre konspirasjonsteorier, var Fox News.

Vi vet ikke hvor mange valget stilte på turset. Vi vet ikke noe om software som mange sier var rigg. Vi vet ikke. Vi må finne ut.

Men et spørsmål mange har stillt seg er om de som jobber der faktisk trodde på påstandene om joks. Disse tekstmeldinger som er kommet til dem de siste ukene viser at mange av de som jobber i Fox var veldig skeptiske til det som er sagt på skjermen.

Bildet som tegnede seg er at mange faktisk ser ut til å ha lattelig gjort disse valgfusk påstandene når kamera var slått av.

De hadde også lattelig gjort noen av disse gästene de hadde på. De fikk i hvert fall gjennomgå når Fox ansatte snakket med hverandre.

Den kjente Fox-profilen Laura Ingram omtaler Trumps avokata siden i Powell som fullstendig sprø i en melding til kollega Tucker Carlsen.

Hun slår også fast at ingen vil jobbe med verken Powell eller den andre Trump-avokaten Rudy Giuliani.

Og Tucker Carlsen er jo faktisk en av de aller aller største stjerne Fox har.

Og han svarer i Ingram at siden i Powell lyver. Jeg avsløter hende. Dette er sin sikt.

Og det er ikke bare nyhetsankerne som tvilte på teoriene.

En annen som ikke var særlig ofdivist var den øverste chefen deres, en australsk amerikaner ved navn Rupert Murdoch.

På sine 91 år har han rukket å bygge et medieimperium, konserne News Corp.

Familienhans, han og flere hans seks barn, eier hundrevis av lokale, nasjonale og internasjonale medier.

Blant annet Fox News, New York Post og Wall Street Journal. Alle disse tre tilhører høyre siden redaksjonelt sett.

Og i forbindelse med dette sørgsmålet fra Dominion er også Rupert Murdoch blitt avhørt.

Noe av det mest interessante er at han blir spurt av Dominions advokat om det er riktig at han selv tvilte på påstandene om Valtfusk.

Og da sier Murdoch veldig tydelig ja, så spiller dere at du tvilte på dette fra starten, og så gentar Murdoch ja.

Og han erkjener også at enkelt programleder i Fox stilte seg bak Trumps løyner.

Og så slår han fast uten noen tvil at han mente valget var gjennomført på en god måte, altså valget

[Transcript] Forklart / Visste Fox News at de spredde løgner om valget?

2020.

En annen side av denne saken er hva det betydde for Fox News at Biden vant valget. For et viktig bevis i rett saken nå kan være avsløringen om panikken som spredde seg etter valgnatta.

Da var nemlig Fox News de første som erklærte at Biden hadde vunnet den viktige vippestaten Arizona.

Og det likte ikke seierne deres.

Dette skulle vært vise å bli et kjempeproblem for Fox. Sier talene stupte, og mange flyktet til enda mer høyrevridere ved konkurrenter som Newsmax og All One America News Network.

Og avsløringene som nå har kommet fram viser at det rett sett var panikk i rekkenet i Fox.

Vi har nemmet Tøkker Carlsen. Han var blant dem som var veldig bekymret for både seiortal og aktiekurs.

Og på et tidspunkt så bør han faktisk om at en annen Fox-journalist som faktasjekket en tvit Trump kommet om valgløynner

skal få sparken. Han sier plis gjennom sparken, dette må stoppe alle redikvel.

Dette skader sjelskapet, aktiekursen faller, det er ikke en vits.

Dominion mener at denne panikken var et slags startskudd for å slippe til løynner og konspirasjons teorier.

Altså at Fox News fryktet for konkurransen og økonomien og bevist bestemt seg for å begynne å pushe Trumps fortelling om valget.

Selv om de visste at det var feil. Så hva sier Fox News selv om det?

Fox News forsøker å forshare seg på flere måter. De mener at det det gjort er beskyttet av den paragrafen i Grundloven som sikrer ytteringsfrihet i USA.

Men litt mer konkret så skriver de at det de gjorde var å dekke påstander med høy nyhetsverdi som et vanlig medihus alltid vil gjøre.

Altså når US-talspresident hevder at valget ble stålet må de skrive om det og dekke dette enn saken tett.

Og så hevder de også at Dominion har publisert et selektivt utvalg med citater og at det vi har fått lite nå ikke tegner hele bildet av hva som skjedde i kulissene i Fox.

Og dette vil nå komme tydeligere frem når saken skal opp i retten, altså hva Fox vil si.

Ok, så et av USAs største nyhetsmedier har spread ubegrunnede påstander om valkfusk.

Selv om flere av de som satt bak nyhedsankerpulten og snakket inne kamera, ikke trodde på det selv.

Nå kan de være i trømmel. Og hele denne historien kan fortelle mer om medielandskapet i USA.

For de som var kritiske til Fox nyhedsraffører så oppfyller nok denne saken svært mange av fordomene.

De vil hevde at dette bare beviser at kanalen er velet å kaste alle journalistiske prissnipper over bord for å holde på sejrnesidene.

Og at kanalen, på en måte av noe nytt, bunnpunkt at den bare blir mer og mer ekstremt over tid.

Men det som er sikkert er at Fox har en helt unik stilling på høyre siden i USA.

De er dominerende på Graserota, på en måte som CNN eller MSNBC, andre nyhedskanaler, altså ikke er på venstre siden.

Men selv ikke Fox News kan gjøre som de vil. Og det synes jeg er noe av det påfallende med denne saken.

[Transcript] Forklart / Visste Fox News at de spredde løgner om valget?

Hvor redde de er for at deres egne serieskal får la på dem. Det er veldig fascinerende å se.

Og er nok mer på å forklare hvorfor kanalen har utviklet seg som den gjør over tid.

Hvordan kan den domen her påvirke det medielandskapet?

Altså hvis Fox News slutt vinner denne saken, så er det liten grunn til å tro at stjerner som Thakur Karlson vil bli noe mindre kontroversielle enn i dag.

Jeg tror snarere tvert imot at de kan kanskje kline til enda litt mer i måten de opptrer på.

Og noen vil nok mene at den Fox ser betyr at det blir fritt frem for amerikanske medier å spre løyner og konspirasjons teorier.

Men jeg tror man må huske på at terskelen for å få et mediehus dømt i en sak som dette, altså en sak om ærekrenkelses, ligger i utgangspunktet veldig, veldig høyt.

Men det finnes en grenset sted. Folk blir dømt for ærekrenkelses i USA, og fordi denne dokumentasjonen er så diket denne saken fordi vi har alle disse tekstemellingene og vittnavhørelene,

så ser jeg en del juridiske ekspertir mener at dominien har en langsikkeresak enn det som er vanlig.

Ja, og hvis Fox News blir dømt da, hva betyr det?

Det vil nok være et lite jordselv i mediebransjen i USA særlig på høyre siden.

Jeg tror ingen tror at 16 milliarder kroner eller vad de til slutt da måtte enda opp med å betale i så fall, vil velte Mørlockfamilien eller Fox News, de vil overleve og fortsette.

Men det vil nok gjøre at noen medier blir mer forsiktige at de føler at de må stramme inn rutinene sine litt.

Og så vil det jo være nok en tapt sak for dem som har forsøkt å si eller bevise at Trump vant valget i 2020.

Og disse som har stått på den siden har jo etter hvert tapt ekstremt mange saker i det systemet i USA.

Du har hørt en podcast fra Aftenposten.

Det var Øystein Kløvstad Langberg som forklarte Fox News sine interne meldinger og konsekvensene av dem.

Lydene du har hørt er fra Fox News og Nyhetsbirod AP.

Denne episoden er laget av Olaf Eggesvik, Jenny Fjøland og meg David Vekoni.

Og resten av forklart er Synne Sørhold, Philip A. Johannesborg, Trond Olin Johansen og Anders Weberg.

Og om du likte dette, så kommer du garantert til å like Aftenposten USA.

Der nødrer Øystein og vår kommentator Kristina Pletten ukentlig om alt det dramatiske som skjer i USA.

Også denne saken. Hør den i Aftenposten-appen eller i poddmy.

Takk for at du har hørt på.